

Mogu li sve općine i gradovi u Hrvatskoj pružati adekvatne javne usluge?

Bronić, Mihaela; Bajo, Anto

Source / Izvornik: **Newsletter : povremeno glasilo Instituta za javne financije, 2007, 9, 1 - 8**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:242:917794>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-06**

Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

NEWSLETTER

Institut za javne financije, 10000 Zagreb, Katančićeva 5, Hrvatska

p.p. 320; tel: (385 1) 48 19 363; fax: 48 19 365; e-mail: ured@ijf.hr; www.ijf.hr

Broj 30, rujan 2007.

Anto Bajo i Mihaela Bronić

Mogu li sve općine i gradovi u Hrvatskoj pružati adekvatne javne usluge?¹

U Hrvatskoj postoje središnja država i lokalne jedinice (21 županija, uključujući Grad Zagreb te 429 općina i 126 gradova).

Svaka razina državne vlasti obavlja određene javne poslove i za to su joj dodijeljeni određeni prihodi. Fiskalnom decentralizacijom odgovornosti za određene prihode i rashode prenesene su sa središnje države na županije, općine i gradove. Postavlja se logično pitanje: Jesu li lokalne jedinice (županije, općine i gradovi) sposobne same financirati adekvatne javne usluge?² Tekući rashodi po stanovniku dobar su pokazatelj količine javnih usluga, pa je korisno promotriti razlike među općinama i gradovima.

Razlike u tekućim rashodima po stanovniku – adekvatnosti javnih usluga – među općinama i gradovima u Hrvatskoj su značajne (v. tabl. 1). Najmanje tekuće rashode po stanovniku imala je općina Darda u Osječko-baranjskoj županiji (123 kune), a najviše općina Poveljana u Zadarskoj županiji (više od 17.000 kuna). Prosjek na razini svih općina i gradova iznosio je oko 1.700 kuna po stanovniku.

Središnja država trebala bi u svim općinama i gradovima osigurati barem minimalne ili standardne javne usluge. Budući da su u općini Darda tekući rashodi znatno manji od prosjeka, očito bi joj središnja država trebala pomoći da dosegne bar neki minimum tekućih rashoda (npr. 75% prosjeka u Hrvatskoj). Naime, u praksi je teško u potpunosti izjednačiti javne usluge u svim lokalnim jedinicama, ali se središnje države obično trude da u svim lokalnim jedinicama osiguraju barem minimalne ili standardne javne usluge, koje ovise o politici i variraju od države do države.

1. Kako pomoći općinama i gradovima koje ne mogu pružati adekvatne javne usluge?

Kako bi se pomoglo lokalnim jedinicama bez dovoljnih prihoda za adekvatne javne usluge, potrebno je znati koliki su im fiskalni kapaciteti, odnosno mogućnosti da prikupe prihode iz vlastitih izvora i kolike

¹ Newsletter je napisan na temelju rada Bajo i Bronić, 2007. Procjene učinkovitosti modela fiskalnog izravnjanja u Hrvatskoj. Financijska teorija i praksa, 31 (1), 2007, 1-24. Dostupno na <http://www.ijf.hr/FTP/2007/1/bajo-bronic.pdf>

² U radu se analizira razina općina i gradova. Ista bi se analiza mogla provesti i na razini županija.

Tablica 1. Tekući rashodi po stanovniku na razini općina i gradova 2005. (u kn)

Županija	Općina ili grad		Omjer maks / min
	minimum	maksimum	
Bjelovarsko-bilogorska	335	1.721	5
Brodsko-posavska	276	1.410	5
Dubrovačko-neretvanska	390	6.235	16
Istarska	1.127	11.232	10
Karlovačka	553	2.889	5
Koprivničko-križevačka	381	4.377	11
Krapinsko-zagorska	440	1.725	4
Ličko-senjska	1.117	6.586	6
Međimurska	339	1.986	6
Osječko-baranjska	123	7.568	61
Požeško-slavonska	410	1.647	4
Primorsko-goranska	1.656	9.968	6
Sisačko-moslavačka	523	2.881	6
Splitsko-dalmatinska	386	7.832	20
Šibensko-kninska	616	2.924	5
Varaždinska	252	6.965	28
Virovitičko-podravaska	349	1.675	5
Vukovarsko-srijemska	424	1.857	4
Zadarska	726	17.121	24
Zagrebačka	412	3.461	8
Grad Zagreb	5.300		

Izvor: Izračun na temelju podatka Ministarstva financija

su im potrebe za rashodima. Jasno je da mogućnost pružanja javnih usluga uvelike ovisi o mogućnostima financiranja, odnosno приходима koje općina ili grad ostvare. Dobar pokazatelj mogućnosti općina i gradova da prikupe prihode iz vlastitih izvora jest ostvareni bruto dohodak po stanovniku.³ U 2004. primjetne su značajne razlike u distribuciji bruto dohodaka po stanovniku u općinama i gradovima (v. tabl. 2).

Očito je da postoje velike razlike u mogućnostima općina i gradova da prikupe prihode na svom području. Jedan od najviših bruto dohodaka po stanovniku imao je grad Varaždin (30.000 kuna), a najmanji općina Zrinski Topolovac (1.500 kuna). Prosjek svih općina i gradova iznosio je oko 16.000 kuna po stanovniku. Bruto dohodak manji od 75% prosjeka imalo je 30% gradova i općina. To su ujedno i glavni kandidati koje Vlada i Ministarstvo financija trebaju značajnije podupirati dijeljenjem poreza i tekućim dotacijama.

Dijeljenjem poreza i dotacijama središnja država želi barem djelomično izjednačiti javne usluge u bogatijim i siromašnijim lokalnim jedinicama. Dijeljenje poreza sustav je u kojemu viša razina vlasti (najčešće središnja država) prikuplja prihode od jednoga ili više poreza te ih potom dijeli s nižim razinama vlasti. U Hrvatskoj se dijele prihodi od poreza na dohodak i poreza na promet nekretnina.

Tablica 2. Distribucija bruto dohodaka po stanovniku općina i gradova u 2004. (u kn)

Bruto dohodak	Lokalne jedinice, ukupno	Postotak (%)	Lokalne jedinice na PPDS-ovima, BPP-u i na otocima s kapitalnim sporazumom	Postotak (%)	Ostale lokalne jedinice	Postotak (%)
iznad 20.000	141	26	63	23	78	29
16.000-20.000	106	19	54	20	52	19
12.000-16.000	135	25	60	22	75	28
8.000-12.000	117	21	66	24	51	19
do 8.000	47	9	31	11	16	6
Ukupno	546	100	274	100	272	100
prosjek=16.000						
iznad prosjeka	247	45	117	43	130	48
ispod prosjeka	299	55	157	57	142	52
ispod 75% prosjeka	164	30	97	35	67	25

PPDS – područja posebne državne skrbi, BBP – brdsko-planinska područja, otoci s kapitalnim sporazumom – općine i gradovi na otocima koji imaju zaključen sporazum o zajedničkom financiranju kapitalnih projekata

Izvor: izračun na temelju podatka Ministarstva financija

³ Podaci o bruto dohodcima stanovnika dobiveni su iz Porezne uprave na temelju uzorka kojim je obuhvaćeno 5% populacije (oko 120.000 stanovnika) općina i gradova koji su ostvarili dohodak što podliježe oporezivanju prema odredbama Zakona o porezu na dohodak.

Dotacije (pomoći) su bespovratna sredstva jedne državne vlasti drugoj, koje ne treba vratiti niti za njih dati neku naknadu. Najčešće više razine državne vlasti dodjeljuju dotacije nižim razinama, ali moguće je i da, primjerice, jedan grad dodijeli dotaciju drugom gradu ili općini.

Financiranje općina, gradova i županija u Hrvatskoj se uvelike temelji na diobi poreza, posebice poreza na dohodak, te na dotacijama iz središnjega državnog proračuna. Zajednički porezi i tekuće dotacije činili su u razdoblju 1995-2005. oko 60% ukupnih prihoda svih općina, gradova i županija.

Međutim, u Hrvatskoj postoje brojni problemi vezani za dijeljenje prihoda od poreza na dohodak te za dodjelu tekućih dotacija.

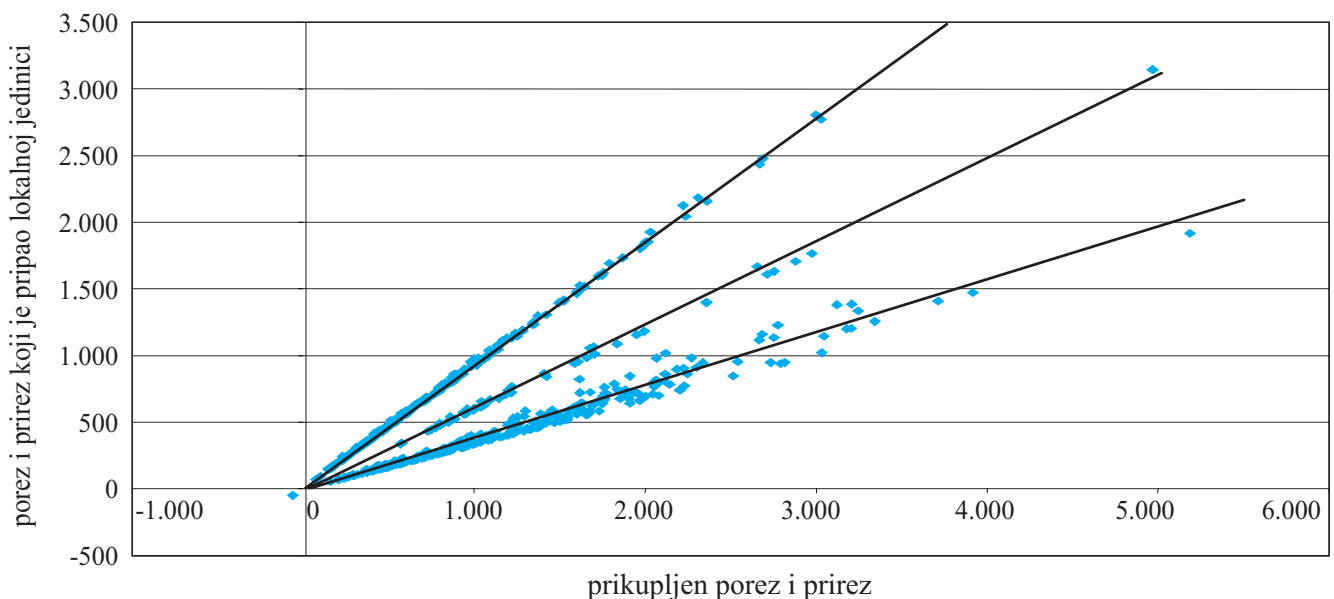
2. Dijeljenje poreza na dohodak

Od 1993. središnja je država dijelila određene porezne prihode sa županijama, općinama i gradovima, a načini dijeljenja mnogo su se puta mijenjali. Dijeljenje poreza na dohodak, najvažnijega poreznog prihoda općina i gradova, vrlo je komplicirano⁴, ali se najvažnija obilježja tog dijeljenja na razini općina i gradova mogu prikazati sljedećim grafikonom.

Raspodjelom prihoda od poreza na dohodak najviše se pomaže općinama i gradovima na područjima posebne državne skrbi (PPDS-ovima), brdsko-planinskom području (BPP-u) te općinama i gradovima na otocima koji imaju zaključen sporazum o zajedničkom financiranju kapitalnih projekata (otoci s kapitalnim sporazumom). Svaka točkica na grafikonu 1. prikazuje koliko je prihoda od poreza i prireza na dohodak prikupljeno po stanovniku u nekoj općini/gradu te koliko im je nakon dijeljenja pripalo. Na liniji najbližoj okomitoj osi y nalaze se općine/gradovi na PPDS-ovima i BPP-u. U sredini su općine/gradovi na otocima s kapitalnim sporazumom. Na liniji najbližoj vodoravnoj osi x jesu općine/gradovi bez posebnog položaja u sustavu financiranja. Na primjer, općina Marija Bistrica (nije u posebnom sustavu financiranja), grad Vis (otočka lokalna jedinica s kapitalnim sporazumom) i grad Hrvatska Kostajnica (na PPDS-u) prikupile su oko 1.000 kuna prihoda od poreza i prireza na dohodak po stanovniku. Pre-raspodjelom je Marija Bistrica (nalazi se na liniji najbližoj osi x), dobila 300, Vis (na središnjoj liniji) 600, a Hrvatska Kostajnica (na liniji najbliže osi y) oko 1.000 kuna poreza i prireza po stanovniku.

Međutim, raspodjela prihoda od poreza na dohodak ne bi trebala ovisiti o području na kojemu se neka općina ili grad nalazi već o njezinu fiskalnom kapacitetu (mogućnosti prikupljanja prihoda iz vlastitih izvora). Naime, nemaju sve općine i grado-

Grafikon 1. Dijeljenje poreza i prireza na dohodak između središnje države i općina i gradova po stanovniku u 2004. (u kn)

⁴ Više o dijeljenju prihoda od poreza na dohodak vidjeti u: Bronić, M. 2007. Kako se dijele prihodi od poreza i prireza na dohodak. Newsletter, br. 27, 2007. Dostupno na <http://www.ijf.hr/newsletter/27.pdf>

vi koji su na PPDS-ovima, BBP-u i otocima s kapitalnim financiranjem i male fiskalne kapacitete. U tablici 2. vidljivo je kako od 274 lokalne jedinice koje se nalaze u posebnom sustavu financiranja (na PPDS-ovima, BBP-u ili otocima s kapitalnim sporazumom) njih 117 (43%) ima iznadprosječan bruto dohodak po stanovniku. Te lokalne jedinice imaju iznadprosječne mogućnosti prikupljanja prihoda, pa im država ne bi trebala pomagati više nego općinama i gradovima koji su izvan tog posebnog sustava financiranja a imaju jednak fiskalni kapacitet. Nasuprot tome, postoje brojne općine i gradovi s nižim prosječnim bruto dohocima, kojima je pomoć zaista potrebna, a koje središnja država ne podupire jer se ne nalaze na području PPDS-a, BBP-a ili na otocima s kapitalnim sporazumom. U tablici 2. vidljivo je kako su od 272 lokalne jedinice izvan posebnog sustava financiranja čak 67 njih kandidati za veću pomoć iz državnog proračuna jer imaju bruto dohodak po stanovniku manji od 75% prosjeka na razini općina/gradova.

3. Nejasna dodjela tekućih dotacija

Središnja država lokalnim jedinicama pomaže i tekućim dotacijama (pomoćima),⁵ ali zbog nejasnih i nepredvidivih kriterija te dotacije nisu učinkovite.

U Hrvatskoj postoji šest vrsta tekućih dotacija županijama, općinama i gradovima:

1. pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije,
2. tekuće dotacije Ministarstva financija općinama i gradovima na PPDS-ovima prve i druge skupine,
3. tekuće dotacije Ministarstva financija županijama, koje dio tih dotacija prema vlastitim kriterijima prosljeđuju svojim općinama i gradovima koji nisu na PPDS-u prve i druge skupine,
4. tekuće dotacije ostalih ministarstva i institucija središnje države,
5. proračunska zaliha i naknada za štete prouzročene elementarnim nepogodama,
6. tekuća dotacija kao zamjena za prihode od poreza na dobit.

1. Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

Od 2001. godine za 53 lokalne jedinice (općine, gradovi i županije) koje su preuzele obvezu financiranja decentraliziranih funkcija (osnovno i srednje školstvo, zdravstvo, socijalna skrb) i za 126 općina i gradova koje

su utemeljile i financiraju vatrogastvo, država je osigurala dodatni udio u porezu na dohodak. Jedinicama koje su preuzele decentralizirane funkcije, a iz dodatnog udjela u porezu na dohodak ne ostvare dovoljno sredstava do razine minimalnoga financijskog standarda, država dodjeljuje pomoći izravnjanja. Vlada, na prijedlog ministarstava (zdravstva, znanosti, obrazovanja i športa, socijalne skrbi), svake godine utvrđuje minimalne financijske standarde odnosno trošak obavljanja neke aktivnosti. Pri definiranju tog troška ministarstva uzimaju u obzir različite potrebe za javnim rashodima lokalnih jedinica. Na primjer, kriterij za dodjelu materijalnih i financijskih sredstava za rashode u srednjim školama i učeničkim domovima je broj upisanih učenika pomnožen prosječnim godišnjim troškom po učeniku. Prosječni godišnji trošak utvrđuje se godišnje za svaku lokalnu jedinicu.

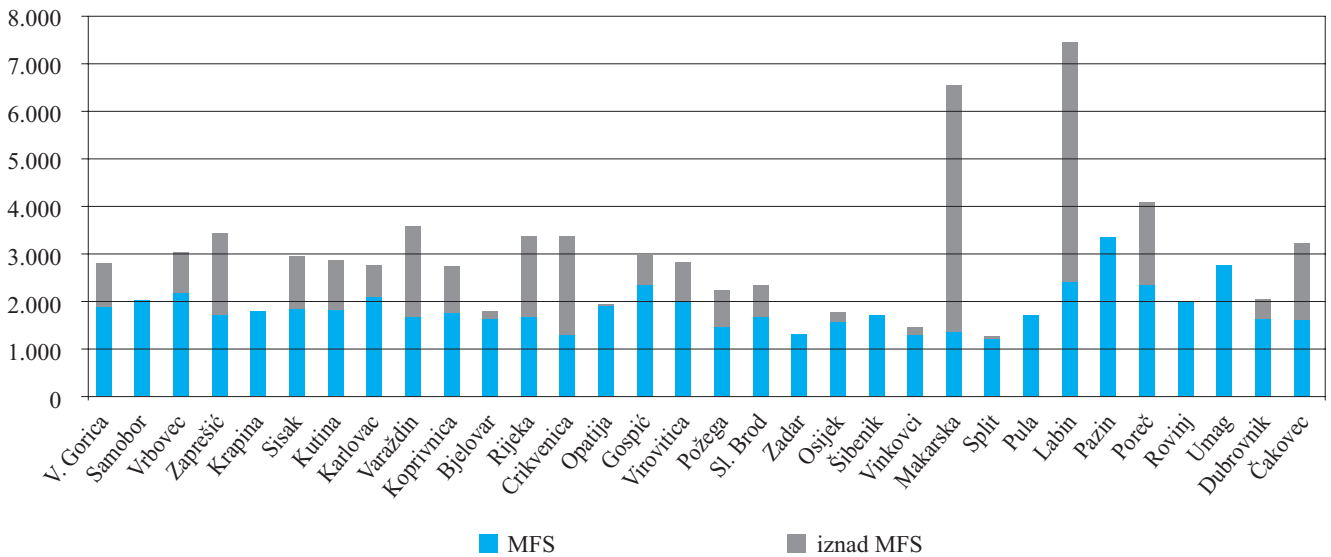
Međutim, nije jasno kako su ni iz kojih su podataka izračunani minimalni financijski standardi za decentralizirane funkcije. Ne objavljuju se, primjerice, podaci, na temelju kojih se izračunava prosječni godišnji trošak po učeniku u pojedinim lokalnim jedinicama. Grafikon 2. pokazuje kako u gradovima postoje znatne razlike u minimalnim financijskim standardima po učeniku i kako se taj izračun treba preispitati ili barem objasniti.

2. Tekuće dotacije Ministarstva financija općinama i gradovima na PPDS-ovima prve i druge skupine. Dodjeljuju se lokalnim jedinicama s ispodprosječnim mogućnostima prikupljanja prihoda iz vlastitih izvora. **Međutim, kriterija je mnogo, često se mijenjaju i nisu jasni** (v. tabl. 3). Primjerice, javnosti nigdje nije objašnjeno što znači kriterij *rashodi za funkcije grada (ispod 30.000 stanovnika)* niti kako se on primjenjuje u formuli. Nigdje nije objavljena formula dodjele tih dotacija. Kako uopće izgleda?

3. Tekuće dotacije što ih Ministarstvo financija dodjeljuje županijama, a one dio njih, prema vlastitim kriterijima, prosljeđuju svojim općinama i gradovima koji nisu na PPDS-u prve i druge skupine. Namijenjene su lokalnim jedinicama s ispodprosječnim mogućnostima prikupljanja prihoda iz vlastitih izvora. Dio tih dotacija županije troše za svoje potrebe, a dio prema vlastitim kriterijima prosljeđuju svojim općinama i gradovima koji nisu na PPDS-u prve i druge skupine. **Kriteriji dodjele tih dotacija nisu jasni.** Javno nigdje nije objavljena formula prema kojoj Ministarstvo financija dodjeljuje te dotacije županijama, niti

⁵ U radu se analiziraju samo tekuće dotacije iako je pitanje kapitalnih dotacija jednako važna, široka i zanimljiva tema.

Grafikon 2. Rashodi do minimalnih financijskih standarda osnovnih škola i iznad njih po učeniku u 2005. (distribucija po gradovima, u kn)

Izvor: Model uvođenja obveznog srednjoškolskog obrazovanja, 2007. Zagreb: Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar" i Institut za javne financije

kako županije dotacije preraspodjeljuju svojim općinama i gradovima.⁶

4. Tekuće dotacije ostalih ministarstava i institucija središnje države također nemaju jasne kriterije. Ne

zna se veličina ni struktura tekućih dotacija npr. Ministarstva kulture ili Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka određenoj županiji, općini ili gradu. U državnom se proračunu može samo utvrditi da je stanoviti iznos

Tablica 3. Kriteriji dodjele tekućih dotacija središnje države općinama i gradovima na PPDS-ovima od 2002. do 2007.

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
1. Broj stanovnika prema popisu iz 2001. godine	+	+	+	+	+	+
2. Prosjek prihoda po stanovniku općina i gradova na razini države (državni prosjek)	+	+	+	+	+	+
3. Prosjek prihoda po stanovniku skupine PPDS-a (pojedine općine ili grada)	+	+	+	+	+	+
4. Udio rashoda za kapitalne programe u ukupnim rashodima	+	+	+	+	+	+
5. Racionalnost izvršenja funkcija sustava (broj zaposlenih, rashod po zaposlenom)	+	+	+	+	+	+
6. Rashodi za funkcije grada (ispod 30.000 stanovnika)	+	+	+	+	+	+
7. Faktor korekcije za postupni prijelaz na novi model izračuna potpora	+	+	+	-	-	-
8. Uravnoteženje materijalnih rashoda (broj stanovnika i rashod po stanovniku)	-	+	+	-	-	-
9. Broj stanovnika po km ² na razini I. i II. skupine PPDS-a (skupni prosjek)	-	-	-	+	+	+
10. Broj stanovnika po km ² pojedine općine i grada	-	-	-	+	+	+

+ kriterij se primjenjuje; - kriterij se ne primjenjuje.

Izvor: Zakoni o izvršavanju državnog proračuna. Zagreb: Narodne novine

⁶ Dodatnu zbrku u definiranju jasnih kriterija tekućih dotacija Ministarstva financija za fiskalno izravnjanje unosi odredba Zakona o izvršavanju državnog proračuna (NN 31/04) kojom se tekuće dotacije jedinicama na PPDS-ovima i BPP-u osiguravaju u iznosu razlike procijenjenog povrata poreza na dohodak po godišnjoj prijavi za prethodnu godinu (koji bi trebala vratiti pojedina lokalna jedinica na PPDS-u ili BPP-u) i visine sredstava dotacija izračunatih na temelju kriterija iz Zakona o izvršenju proračuna za svaku godinu. Naime, taj povrat poreza na dohodak obveznicima na PPDS-u i BPP-u umjesto lokalne jedinice vraća središnji državni proračun, te se za taj iznos povrata umanjuje iznos tekuće dotacije lokalnoj jedinici.

tekućih dotacija namijenjen određenom projektu, ali se ne zna i kojoj su općini/gradu, županiji uplaćene.

5. U državnom proračunu nije specificirano za što je točno utrošena **proračunska zaliha i naknada za štete prouzročene elementarnim nepogodama te nije jasno kome je i zašto dodijeljen taj novac**. Na primjer, u prijedlogu državnog proračuna za 2007. piše da je u 2005. godini potrošeno oko 315 milijuna kuna za proračunsku zalihu, ali ne piše kome je koliko uplaćeno i zašto.⁷

6. Kako se od 2007. godine porez na dobit ne dijeli s lokalnim jedinicama, Vlada je odlučila da će općinama i gradovima na PPDS-ovima i BPP-u izravno isplaćivati **dotacije iz središnjega državnog proračuna u visini poreza na dobit** koji ostvaruju na svom području. U središnjem državnom proračunu za 2007. za tu je namjenu predviđeno 287 milijuna kuna, ali nije specificirano koja će lokalna jedinica koliko dobiti.

4. Uspjeva li država ublažiti nejednakosti?

U grafikonu 2. prikazana je distribucija godišnjeg bruto dohotka i tekućih dotacija⁸ po stanovniku općina i gradova u 2004.

Središnja država tekućim dotacijama nije uspjela znatnije ublažiti nejednakosti u bruto dohotku općina i gradova. Svaka točkica na grafikonu 2. prikazuje bruto dohodak i ukupni iznos tekućih dotacija po sta-

novniku određene općine ili grada. Bilo bi logično da siromašnije općine i gradovi (s manjim bruto dohocima po stanovniku) dobiju veće tekuće dotacije iz državnog proračuna. No između iznosa ukupnih tekućih dotacija i razine bruto dohotka po stanovniku gotovo ne postoji nikakva veza, što znači da dodjela tekućih dotacija ne ovisi o tome može li neka općina ili grad prikupiti dovoljno prihoda za adekvatne javne usluge.

5. Problemi i moguća rješenja

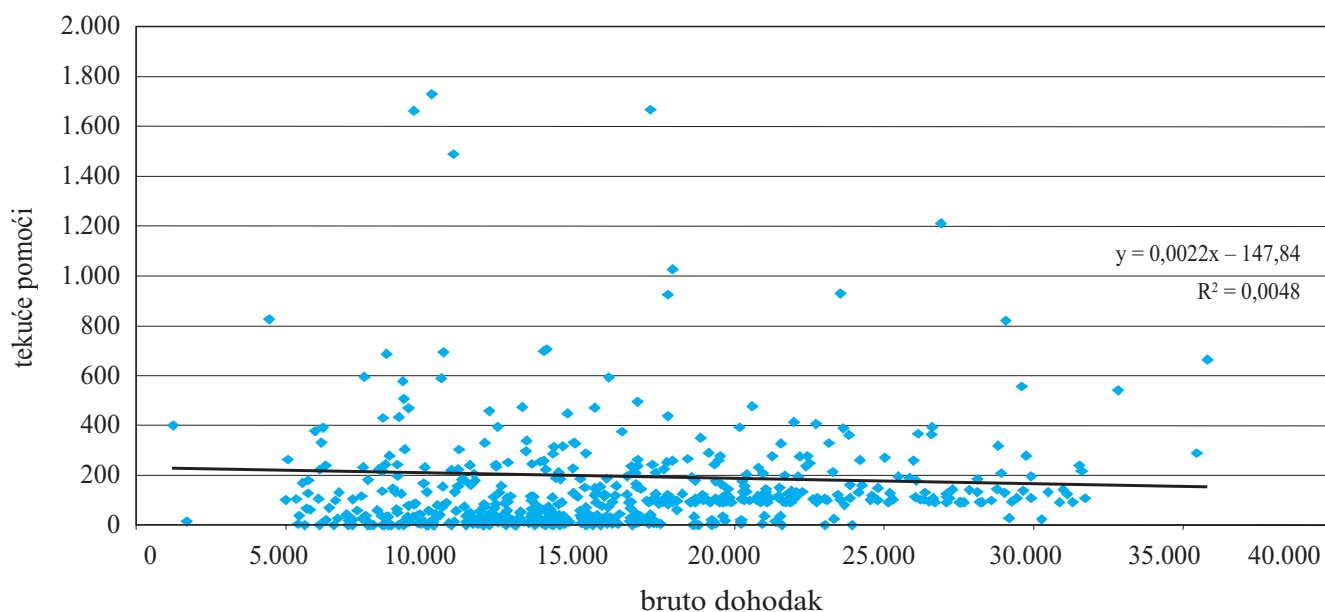
Zbog nejasne i teritorijalno usmjerene strategije fiskalne decentralizacije financiranje općina/gradova nije adekvatno riješeno. Neke općine/gradovi i dalje nemaju dovoljno sredstava za adekvatne javne usluge. Problem je loše dijeljenje zajedničkih poreza i tekućih dotacija.

Zakoni koji reguliraju lokalnu i regionalnu samoupravu često se mijenjaju, komplicirani su, nejasni i manjkavi; ne postoje izračuni fiskalnih kapaciteta i fiskalnih potreba lokalnih jedinica; upitna je kvaliteta i posljedice diobe poreza između središnje države i lokalnih jedinica; pogrešno su usmjerene dotacije iz središnjega državnog proračuna; slabo su usmjereni povrati poreza na dohodak i neadekvatno je utvrđena pripadnost lokalnih jedinica PPDS-u i BPP-u.

Vlada i Ministarstvo financija trebaju:

- utvrditi ciljeve i adekvatan raspored fiskalne decentralizacije,

Grafikon 2. Bruto dohodak i tekuće dotacije po stanovniku općina i gradova u 2004. (u kn)

⁷ Podaci postoje u Ministarstvu financija, ali nisu objavljeni.

⁸ Nisu uključeni iznosi pomoći izravnog decentralizirane funkcije.

- jasno i jednostavno definirati ciljeve i kriterije dodjele dotacija te javno objaviti koliko je koja županija, općina ili grad dobila, iz kojih izvora i za koje namjene. Javnost ima pravo znati na što se troši novac iz državnog proračuna,
- dijeljenjem poreza i tekućim dotacijama ne treba posebno pomagati općinama/gradovima samo zato što se nalaze na PPDS-u ili BPP-u, već na temelju mjera fiskalnih kapaciteta i potreba valja pojačano pomagati onim općinama/gradovima koje zaista nemaju dovoljno prihoda za adekvatne javne usluge. Savršene mjere ne postoje, ali za početak treba jednostavno, transparentno i jasno izmjeriti fiskalne kapacitete i potrebe općina/gradova.

Također bi trebalo:

- ne mijenjati često odredbe zakona o raspodjeli zajedničkih prihoda i dodjeli tekućih dotacija prije nego se utvrde njihove financijske posljedice,
- pojednostavniti raspodjelu poreza na dohodak te primjenjivati samo jednu ili dvije vrste jednostavnije raspodjele za sva područja, a PPDS-ovima i BPP-u, ako je potrebno, pomagati namjenskim dotacijama,
- ne koristiti dijeljenje poreza na dohodak za financiranje kapitalnih projekata na otocima, već razvijati kvalitetan sustav namjenskih kapitalnih dotacija (s udjelom lokalnih jedinica ili bez njega) vodeći brigu o gospodarskim sposobnostima općina/gradova; što bolje regulirati pristup lokalnih jedinica tržištima kapitala kako bi se same odgovorno mogle zaduživati za svoje potrebe,
- objaviti podatke o tome koliko je u svakoj općini ili gradu ostvareno poreza i prireza na dohodak i kome je pripao koji dio,
- tekuće dotacije Ministarstva financija općinama i gradovima koji nisu na PPDS-ovima prve i druge skupine, a imaju ispodprosječne mogućnosti prikupljanja prihoda iz vlastitih izvora, ne treba dodjeljivati posredstvom županija nego izravno. Ne smije se dopustiti da županije kreiraju vlastite kriterije dodjele tih dotacija svojim općinama i gradovima, koji nisu niti javno objavljeni,
- vezano za dotacije iz fonda izravnanja za decentralizirane funkcije, treba jasno definirati ciljeve – pokazatelje uspješnosti (npr. cilj obrazovanja je smanjenje broja učeničkih izostanaka u školama, postizanje boljeg znanja učenika), naknadno pratiti izvršenje tih ciljeva i provoditi sankcije ako oni ne budu ostvareni,
- kontrolirati gdje se točno u proračunima evidentiraju pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije. Neke lokalne jedinice knjiže ih u poreznim prihodima, a druge u pomoćima,
- objaviti konsolidirane podatke proračuna svih lokalnih jedinica kako bismo znali koliko su, primjerice, ukupno potrošile sve općine, gradovi i županije,
- razmisliti o izmjeni ustroja Državne riznice. Proračun se planira u jednom sektoru, izvršava u drugome, a da pri tome nije dovoljno dobra veza među njima. Proračun bi se trebao ili izvršavati i planirati u istom sektoru ili bi se trebala poboljšati veza među tim dijelovima Državne riznice.

**Poštarina plaćena
u poštanskom uredu
10000 ZAGREB**

TISKANICA